

RAADIO

RAADIO-AJANDVIE-AJAKIR

RAADIO

ANNAB OMA

RINGHÄÄLINGU

EESKAVA

SAATEKAVA AVALDATUD AINULT

AJAKIRJAS RAADIO

1927

15. OKTOOBER

34

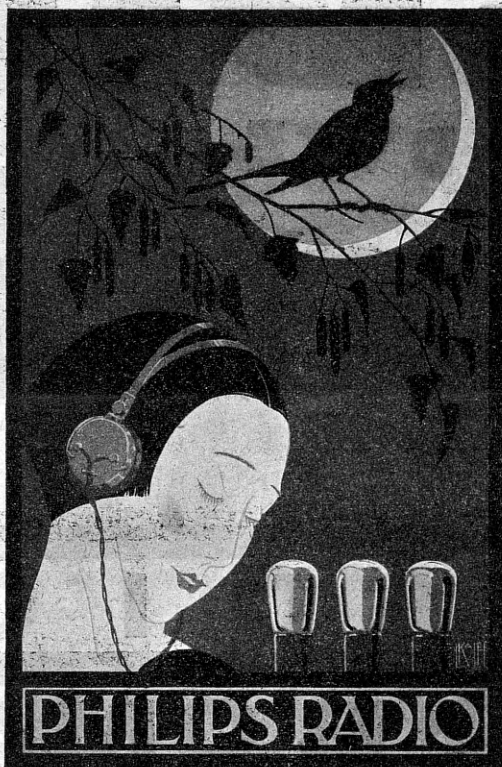
15.000
võib veel võita!

**WV: LOFTIN-WHITE-
VASTUVÕTJA**

ÜLIODAV JA HEA ANOODPATAREI

MIDA PAKUB RAADIO-SAATJA

HIND 25 MARKA

**Tarvitage
Helleseni
elemente!**

Lugupeetud raadiosõpradele on meil järgnevat teatada

● **Philips anoodpinge aparaadid**, tüüp 372, jõudsid kohale ja saadetakse tellijatele järjekorras kätte. Edaspidised tellimised täidetakse jälle viivitusega.

● **Philips valjuhääldajaid** soovime laost: tüüp 2003 Mk. 7.500.—, tüüp 2014 Mk. 6.000.— ja 2015 Mk. 5.500.—. Teatavasti on Philips valjuhääldaja seni ületamata kõlarikkuse ja häälepuhtuse poolest. Tähendame siin vaid, et kõik tüübid on omaduselt ühesugused; odavamad tüübid on ainult väliselt lihtsama väljatootamisega.

● **Resesto**, meie kolmelambiline vastuvõtja, on nüüd müügil kolmes variandis: 4, 2 ja 1 voltiliste lampidega, vastavalt akkumulaatoritele ehk patareidele. Headus on neil ühesugune; seda kindlustavad Philips lambid. Aparaadi hind ühes lampidega ainult Mk. 4.200.—, terve sisseade ühes valjuhääldajaga saate juba kaugeti alla Mk. 10.000.—. See aparaat toob valjuhääldajasse kõik suuremad Euroopa jaamad. Järjest tõusev poolehoid on sellele aparaadile parimaks soovitus.

● **Baltic** aparaatide ja üksikosade hinnad on nüüd vabriku poolt 10—15% võrra alandatud. See samm toob meile jälle uusi sõpru juurde. Eestikeelne kataloog ilmus trükis ja saadetakse soovijaile hinnata.

● **Philips madalsagedus-transformaatorid** ja **Philips väikelaadijad** on meeldivamaks üllatuseks raadiosõpradele. Ilmuvad lähemal ajal müügil, milles veel eraldi teatame.

● **Philips B 409**—uus lõppkõvendaja-lamp— ilmub lähemal ajal müügil. Kõvendusfaktor 9! Meie loodame, et see lamp sama vaimustatud vastuvõtu osaliseks saab kui A 415 (madalsageduslamp kõvendusfaktoriga 15!) ja A 430 ja A 435 (kõrgsageduslambid).

● **K S kondensaatorid**, uus parandatud mudel, jõudsid kohale. Seni ületamatud headuse ja odavuse poolest. Hinnad endised!

● **Philips akku-laadijad**, tüübid 366, 327, 450 ja 1001, on igale kättesaadavad hinna poolest. Lähemal ajal ilmub müügil kombineeritud tüüp 1009, kütte- ja anood-akku-laadimiseks.

A=S KAPSI & KO

Tallinn: Harju 46

Tartu: Suurturg 12

R A A D I O

EESTI RAADIOASJANDUSE AJAKIRI / ILMUB IGA NÄDAL

TOIMETUS JA TALITUS: TALLINN — PIKK 43 / TELEFON 14-85 / KÕNETUNNID IGAPÄEV: TOIMETUS 4—5 PL
TALITUS 12—1 JA 4—5 PL / ABITOIMETUS: TARTU — RÜÜTLI 8 / KÕNETUNNID IGAPÄEV 3—6 PL / TELLIMIS-
HIND AASTAS POSTIGA 750 MK POOLAASTAS 400 MK JA VEERANDAASTAS 225 MK / ÜRSIKNUMBER 25 MARKA

Nr. 34

TEINE AASTAKÄIK

1927

ÜHE UNISTUSE TEOSTUMISEL

Raadioühendus oma lugejaskonnaga — see on olnud meie südamesoov juba algusest peale. Juba siis, kui polnud veel seda ajakirjagi, unistasime omast ringhäälingu-jaamast. Võimaluste puudumisel tuli selle teostamine lükata nädalast nädalasse ja kuust kuusse. Homme on õnnelik päev, kus see meie sügavam soov teostub. Võime astuda oma lugejate ette selle suure vahemehe kaudu, kelle prohvet me oleme püüdnud olla. Küll pole meil oma saatejaama, kuid tund-paar igapäev võime seda siiski omaks nimetada. Raadiokomitee nõusolekul ja haridusministeeriumi ning Tallinna tehnikumi juhatusel lahkelt loal on meil võimalus käesolevast nädalast alates kasutada tehnikumi katsesaatejaama.

Milleks on meile õieti vaja oma saatjat, küsitakse vast.

Sellele kihutas meid kõigepealt tahtmine oma lugejatele pakkuda enam kui me seda võime ainult trükisõna abil. Sellele kihutas tahtmine pakkuda enam neile väikeste saladuslike karbikete, detektorvastuvõtjate omanikudele, kes võivad ringhäälingut nautida kui

saialeiba ainult paar tundi päevas, tuua väikest lisa sellele, mida annab meie saatja suur naaber, Tallinna ringhäälingu-jaam. Ja mõned kauged

kõuehäälelised hiiglased, kelle võimas häälitsemine ulatub vahel pisikestesse detektorkõrvadessegi. Seda meie tahame, see on meie siht.

Lugejad teavad, et me oma eeskava saatmise eest ei saa mingisugust otsekohest tasu. Seda poleks maksnud küll üldse nimetada, kuid kui me seda siiski teeme, siis seepärast, et end kaitsta etteheidete vastu, nagu pakuks me liig vähe, nagu oleks meie eeskava pisku, millest ei maksaks kõneldagi. Seda ta ju tõepoolest ongi, kuid loodame, et me suurest Eesti raadiokuulajate perest suudame rahuldada vähemalt üksikuidki. Rõõmustame ühes iga kuulajaga, kellele meie eeskava heameelt valmistab, ning püüame võimaluste piires pakkuda nii palju kui iganes

Ins. E. Heinrichsen

Tallinna tehnikumi dotsent ja raadiolaboratooriumi juhataja. Tema juhatusel ehitati ja töötas tehnikumi saatejaam. Ins. Heinrichsen on õhtlasi raadiokomitee ja r.häälingu programmikomitee liige.

võimalik.

Lootuses, et meie hea vahemees meie sõbrad üles leiab, soovime kõigile lugejatele kõige paremat kuulamist.

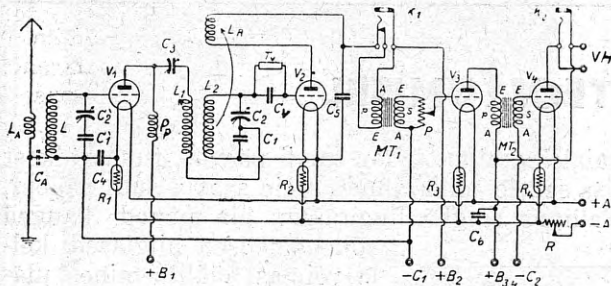
K. K.

SISU: Ühe unistuse teostumise! — K. K. / Loftin-White-vastuvõtja — E. Gregor / Märg anoodpatari — F. Geisler / Kuulake lainel 225 meetrit / Ringhäälingu korraldamine tõsiselt päevakorral / Csikosparuness / Kroonika / Kirjakast / Jolanthe / Saatekava.

LOFTIN-WHITE-VASTUVÕTJA

Iga kõrgesageduskõvendusega aparaadi omanik on tähele pannud, et tema vastuvõtja lühemate lainete vastuvõtmisel kaldub omavõnkumisele ja näitab suuremat kõvendust kui pikkade lainete puhul. Esimene neist pahedest kõrvaldatakse tuntud nõitralisatsioonlülituses, kuna teisest vaba on uus ameeriklaste Loftini ja White'i kombineeritud lülitus, mis tuttavaks saanud Loftin-White-vastuvõtjana.

Joonis 1 kujutab selle vastuvõtja teoreetilist lülituskava. Normaalsest lülitusest erineb ta, nagu näha, ainult oma kõrgesagedus-

Joonis 1

kaskaadis. Esimese lambi võreahelasse lülitatud kondensaatori C_1 ülesandeks on võrratada ahela kogumahtuvust teise lambi võreahela mahtuvusele. Esimese lambi anoodvool jaguneb lambist väljudes oma algkomponentideks. Alaline vooluosa läheb läbi paispooli P_p patareil plussile, kuna kõrgesagedusvõnked läbi kondensaatorite C_3 , C_1 ja pooli L_1 jõuavad hõõgniidile.

Nagu näha, on esimese lambi anoodahel sidestatud teise lambi võreahelaga induktiivselt poolide L_1 , L_2 kaudu ja kapatsitiivselt C_3 ja C_1 kaudu. Teatavasti on võnkeahela induktiivne takistus päriproportsionaalne ja kapatsitiivne takistus vastuproportsionaalne võnkesagedusele. Et aga induktiivse takistusega kasvab teise lambi kõvendus, siis võime öelda, et induktiivse sidestuse juures kasvab kõvendus proportsionaalselt sagedusele, kapatsitiivse juures aga kahaneb. Kuna kirjeldatavas lülituses on tarvitatud induktiiv-kapatsitiivset sidestust, siis peab kõvenduse suurus igasuguse lainepikkuse juures jääma konstantseks, eeldusega, et poolide ja kondensaatorite suurused on teatavas vahekorras.

Teiseks Loftin-White lülituse heaks küljeks on tema stabiilne nõitralisatsioon, kui seda nii nimetada. Tegelikult erineb ta oma põhimõttelt nõitralisatsioonist täielikult — ainult otstarve on neil ühine. Mõlemad võtteid kasutatakse omavõnkumise mahasurumiseks. Loftin-White printsiibi juures tarvitatakse selleks kondensaatorit C_3 , mille abil võib välja kutsuda faaside

nihkumist, nii et võimatuks saab resonants lambi anood- ja võreahela vahel.

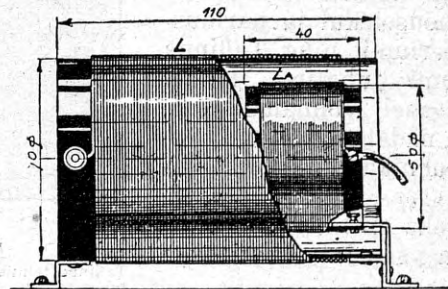
Kondensaatori C_1 suurus on konstantne; tähendab, et saada õiget suhet kapatsitiivse ja induktiivse sidestuse vahel, peab võimalik olema poolide L_1 ja L_2 sidestust muuta.

Muudest lülituse iseäraldustest paistab silma see, et esimese lambi võrepool on ühendatud mitte negatiivse küttejuga, vaid eelpingepatariiga. Põhjuseks on siin asjaolu, et selle lambina tuleb tarvitada suure emissiooniga lõppkõvendajalampi. Kõrgesagedusvoolud kanduvad otse üle kondensaatori C_4 (10.000 cm) hõõgniidile.

Teine lamp töötab audionina, kusjuures tarvitatud on induktiivset reaktsiooni. Viimane on tulus õige kaugete jaamade kuulamisel, võib aga ära jääda käsitusviisi lihtsustamise mõttes. Esimese madalsagedusastme transformatori sekundäärmähis on šunditud kõrgeoomilise potentsiomeetriga P , mis võimaldab head häälepuhtuse ja tugevuse reguleerimist.

Lampide küttevoolu reguleerimiseks on tarvitatud automaatseid küttereguleerijaid ja üht üldist küttereostaati R , mida ühtlasi tarvita- takse ka küttevoolu lüljana.

Lampideks võib kasutada esimeses astmes väikest valjuhääldajalampi, mille tõus oleks 0.7 kuni 0.9 mA/v ja sisemine takistus 10.000 kuni 14.000 oomi. Audionastmes ja esimeses madalsagedusastmes sobib iga hea universaallamp. Lõpuastmesse aga selle vastu tuleb asetada suure anoodmõju ja tõusuga valjuhääldajalamp. Viimasele antakse võre-eelpinge suurem kui esi-

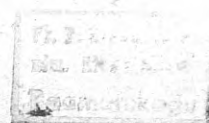

Joonis 2

mesele ja kolmandale lambile, mispärast selleks on tarvis erilist klemmi.

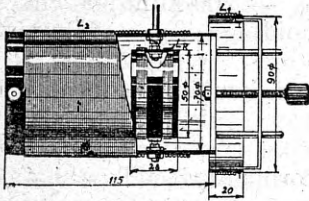
Poolid ja transformatorid.

Transformatorid valmistatakse üksteise sees asuvate silinderpoolidena, mis mähitud õhukese isoleertorule. Toru läbimõõt võetakse võrepoolide L ja L_2 jaoks 70 mm, L_A ja L_R jaoks 50 mm ja L_1 jaoks 90 mm. Tarvitada võib muidugi ka mingisuguseid kehatuid poole, kuid

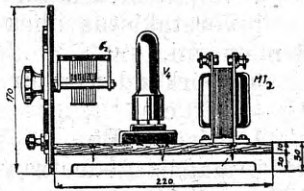

PE 22142

peab tähendama, et ka õhukene isoleertoru mingisuguseid praktiliselt tähelepanu väärivaid kadusid ei põhjusta. Peab ainult hoolega silmas pidama, et mähised oleksid hästi isoleeritud maast ja üksikutest juhedest; see on tarvilik ka kapatsitiivses mõttes. Mähkimistraadiks tarvitatakse kahekordse puuvillaisolatsiooniga

Joonis 3

Joonis 4

emailtraati. Email teeb traadi isolatsiooni headuse rippumatuks õhu niiskusest, puuvill aga hoiab keerdude vahe tarvilikult suure, nii et mähise mahtuvus liig suureks ei kasva. Võrepool L koosneb 80 keerust 0.8 mm traadist. Antennipooli L_A keerdudearv on, olenedes antenni suurusest, 8 kuni 15 keerdu; pool on mähitud 50-millimeetrilisele silindrile. Väiksem silinder kinnitatakse kontsentriliselt suuremasse (joonis 2) ja nimelt viimase otsa, millest tuleb lambi võreaga ühendatud juhe.

Teise kõrgesagedustransformaatori L_2 sekundärmähis koosneb 82 keerust, mis jagatud kahte ossa, et silindril ruumi jätta reaktsioonpooli kandva telje toetuspunktile (joonis 3). Suurem mähise osa koosneb 70 keerust, väiksem 12. Primäärpool L_1 , mis mähitud 90-millimeetrilisele silindrile, sisaldab 30 keerdu 0,3 mm diameetriga kahekordse siidisolatsiooniga traati. Pooli sidestust võib muuta, seda kruvi abil enam või vähem sekundäärpooli peale keerates. Endast mõistetavalt võib kruvi asemel tarvitada iga-sugust mehhanismi, mis võimaldab anoodpooli pidevat edasinihutamist.

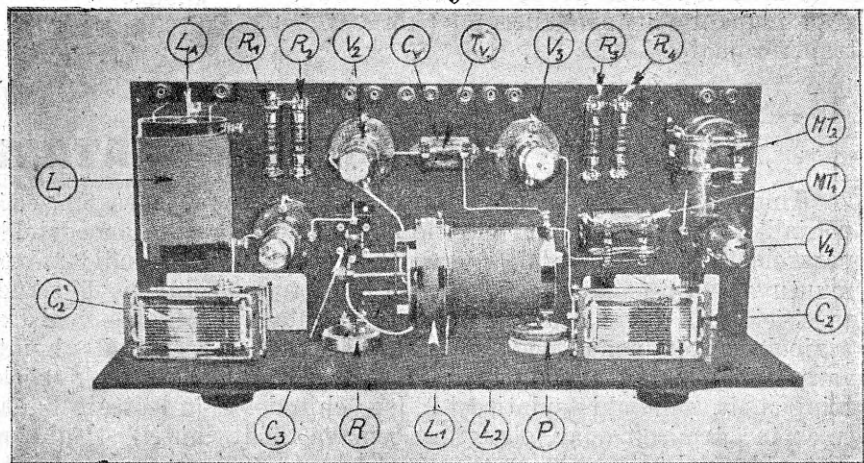
Reaktsioonpool L_R koosneb 20 keerust samast traadist, mis jällegi keritud kahes sektsioonis, kumbki 10 keerdu. Rootori läbimõõt on 50 mm. Kõrgesageduspaispoolina tuleks kasutada mahtuvusvaest 500-keerulist kõrg- või lappipooli sisemise läbimõõduga 20 mm.

Monteerimine.

Aparaadi üksikosade monteerimisest ja kasti mõõtudest annavad ülevaate joonised 4, 5 ja 6.

Nagu näeme joonisest 4, pole põhiplaat kinnitatud mitte otsekohe esiplaadi alumise ääre külge, vaid asub 20 mm viimasest kõrgemal. Selle ehitusviisi juures jääb kasti alla vaba ruum juhede ja ka mõne osa paigutamiseks. Põhiplaadi alumisele küljele tulevad nimelt kõik juhed, millel pole kõrgesageduspotsentsiaali maa suhtes, plokk-kondensaatorid C_1, C'_1, C_4, C_5, C_6 ning kõrgesageduspaispool Pp. Juhed on sealjuures otstarbekohane paigutada isoleertorusse. Kõrgesagedusvoolusid kandvad juhed aga jäävad katmatult pealepoole põhiplaati ja isegi võimalikult kaugele viimasest. Reaktsioonpooli L_R ja anoodpooli L_1 ühendused tehakse litsest.

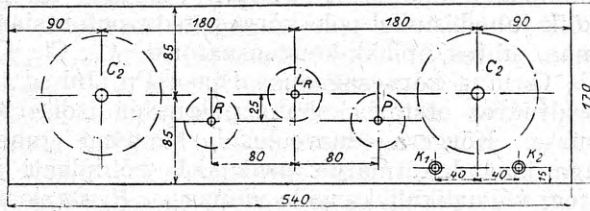
Kui kõik valmis, vaadatakse kõik ühendused veel põhjalikult üle ja asutakse siis aparadi proovimisele. Antenn, maa, kütetaktistused, lambid ja patareid külge lülitatud, veendutakse kütte- ja anoodjuhede korralikkuses. Siis ühendatakse teise lambi anoodahelasse peatelefonid. Edasi seatakse kondensaator C_3 oma maksimumväärtusele ja sidestatakse L_2 ja L_1 võimalikult kõvasti. Reaktsioonpool pöördagu kas täiesti ristloodseks võrepoolile või ühendatagu lihtsalt otse iseendaga. Kui mõlemad vonkeahelad ühtlaselt häälestatud, peab nüüd kuuldavale tulema isekiirgamist iseloomustav kahin. Kondensaatoreid pöördes kuulduvad üksikute saatjate interferentsviled. Valime nüüd häälestuskondensaatorite minimaalse ja maksimaalse mahtuvuse ümber mõne tugeva saatejaama.

Joonis 5

Häälestame sisse esiteks pika lainega saatja. Kondensaatori C_3 mahtuvust vähendades katkevad omavõnked ja vastuvõtt on juba päris puhas. Oleme kord nii kaugel, siis otsime üles oma lühikese lainega saatja. Märkame, et

vastuvõtt järele vile all kannatab. L_2 ja L_1 vahel sidestust nõrgendades muutub vastuvõtt uuesti korralikuks. Häälestame nüüd sisse jälle endise pikalainega saatja ning suurendame C_3 mahtutust kuni äärmise omavõnkumise piirini.

Joonis 6

Seda protsessi korduvalt jätkates jõuame ikka vähemateks muutuvate sammudega oma lõppsihile, ühesugusele tundlikkusele pikkade ja lühikeste lainete vastuvõtul. Kui lõpuks mõlema vastuvõetava jaama jaoks oleme kondensaatoril C_3 leidnud ühise punkti ja vastuvõtt seal pole küllalt puhas, siis võib kondensaatori mahtuvust pisut vähendada.

Lõpuks lülitatakse külge ka mõlemad madalsagedusastmed ja valjuhääldaja. Tuleb kuuldavale vile, siis ühendatagu transformatorite kestad negatiivse küttejuga või šunditagu ühe transformatori sekundäärmähis kõrgeomilise takistusega.

Üksikosa de nime st i k.

1 antennipoolide grupp L_A , L ,
1 muudetava sidestusega kõrgesagedus-
transformaator L_1 , L_2 , $I \bar{R}$,

2 pöörkondensaatorit, sirgjoonelise sageduskõveraga C_1 , C_2 — 500 cm,
2 peenreguleerimise seadet,
2 plokk-kondensaatorit C'_1 , C_1 — 4000 cm, väikeste kadudega,

3 šuntkondensaatorit C_4 — 10.000 cm, C_5 — 1000 cm, C_6 — 1—2 MF,

1 võre kondensaator C_v — 200 kuni 300 cm,
1 võretakistus ühes hoidjaga T_v — 2 kuni 4 megoomi,

1 pöörkondensaator või kruvikondensaator C_3 — 500 cm,

1 paispool P_p ,
2 madalsagedustransformaatorit MT_1 — 1:4, MT_2 — 1:3,

1 potentsiomeeter P — 0.5 megoomi,

4 lambipesa,

4 automaatset küttereguleerijat R_1 , R_2 , R_3 , R_4 , ühes hoidjatega,

1 küttereostaat R — 3 kuni 6 oomi,

2 lüliljat K_1 ja K_2 ,

1 esiplaat, isoleermaterjalist — 54×17 cm,

1 põhiplaat, puust — 53×22 cm.

Erilist rõhku tuleb panna transformatorite kvaliteedile. Samuti peavad võreahelate kondensaatorid olema väikeste kadudega.

Lõpuks olgu veel tähendatud, et vilunud amatöör selle aparraadi ehitada võib ka kahe kõrgesagedusastmega. Sel juhul tuleks esimese ja teise lambi vahele veel üks kõrgesagedusaste, mille võreahelasse asetatagu samasugused häälestuskomponendid kui on audionastme võreahelas.

Erich Gregor

„D. Ö. Raadioamateur“.

M'ARG ANOODPATAREI

Kindlasti on juba mitmed amatöörid end põhjalikult vihastanud, kui ostetud kallid anoodpatareid juba mõne nädala pärast kõlbmatuiks muutuvad. Otsustasin seepärast ise kestva patarei ehitada ja sealjuures katsuda kasutada ajajooksul kogunenud vanade patareide tagavara. Kirjeldatav anoodpatarei koosneb söest, tsingist ja salmiaki sulatisest. Ise ehitades tuleb ta äärmiselt odav, olgugi et temaga tööd just vähe pole.

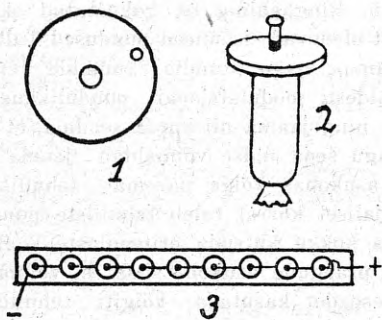
Positiivne elektrood koosneb söepulgakestest, mis ümbritsetud mangaanülilhapendist ja tsinkkloriidist kestaga. Kuid ärge keegi haku neid asju ise kokku seadma, välja arvatud juht, kui ta tahab avada patareitööstust. Mina võtsin nad vanast taskulambipatareist. Paremad on aga siiski need, mis võetud anoodpatareist, sest need on harilikult varustatud õhukestest vaskplekist puksiga. Hiljem patareid ka-

sutades on seeläbi hõlbustatud ühenduste võtmine anoodstekkerite abil. Esmalt vabastasin elemendid paberikestast ja pigist ning lahutasin siis üksikud elemendid ühendustraate läbi lõigates. Siis käristasin tangidega ümbert ära auklikuks muutunud tsinkkesta. Selle järele puhastasin söekotikese ümbritsevast klii strist ja leotasin lühemat aega vees (mitte üle 15 minuti!). Kui elemendi söekotike on ümbritsetud ainult paberiga, tuleb ka see eemalda ja ta köita hõredasse riidesse, kõige parem n. n. marlesse (joonis 2). Alles siis, kui see tehtud, võib ka temale valmistada väikese pesu, mis aga ei tohi kesta liig kaua, sest et siis kotis olevad soolad sulama hakkaksid. Sellega oleks positiivne elektrood valmis. „Massilise produktsiooni“ juures pole asi ka nii keeruline, kui ta nüüd näib üksikasjalise kirjelduse järgi.

Negatiivne elektrood valmistatakse 1-milli-

meetrilisest tsinkplekist. Sellest lõigatakse õigenurksed plaadikesed suurusega 3×4 cm ja moodustatakse neist silindrid läbimõõduga umbes $2\frac{1}{2}$ cm, mis oleneb tarvitatava nõu diameetrist. See tehtud, joodetakse silindri otsesse 5 cm pikad ja 1 mm läbimõõduga traaditükikesed.

Suurt peavalu sünnitas mulle sobivate nõude muretsemine. Need peaksid olema umbes 5 cm kõrged ja 3 cm läbimõõduga isoleerainest happekindlad purgid. Lõpuks tulid mõttele tarvitada väikesi portselaanist rohupurgikesi, mida tarvitatakse harilikult rohupoodides. Eriti hea on nende juures see, et nad varustatud on enam-vähem õhukindlate tselluloidkaantega, mida võib kasutada ka positiivse elektroodi kinnitamiseks. Parem oleks muidugi tarvitada klaasist purke, mis on odavamad ja oma läbi- paistvuse tõttu alati lubavad elektrolüüdi seisukontrollida, ilma et tarvitseks purki avada.

Joonised 1, 2 ja 3

Tselluloidkaanekesse lüüakse sellekohase raua abil kaks auku (joonis 1). Suurem, keskpunktis asuv auk peab olema küllalt suur, et söepulgake läbi mahuks. Järgmiseks, kui pulgake august läbi pistetud, keritakse temale pealpoole kaant mähis peenikest nõõri, mis imbutatakse liimiga, nii et ta positiivse elektroodi soovitavas kõrguses hoiab. Seegi tehtud, võib asuda üksikute elementide kokkuseadmisele. Elektrolüüdiks võetagu salmiaki (ammoniumkloriidi) sulatis, kus ühe (1) liitri vee kohta 100 gr salmiakki. Sellega täidetakse umbes pool purgikest, mille järele mõlemad elektroodid võib kohale asetada. Tsingi külge tinutatud traat võetagu kaane äärel oleva augu kaudu välja. Loomulikult ei tohi tsink ja süsi omavahel kokku puutuda. Sellega oleks element valmis, mille pinge on kuni 1,4 volti. Teades, kui suurt anoodpinget vajatakse, võib nüüd nõuetava elementide arvu välja arvata.

Üksikud elemendid ühendatakse omavahel järjestikku ja moodustatakse nii omavahel patarei (joonis 3).

Kui tarvitatud söepulgakestel puudusid puksid, siis tulevad haruühendused, mis näiteks iga viie elemendi järele võetud, varustada eriliste puksidega, mis kinnitatakse patarei kasti küljele. Soovitakse patareist võtta ka võre-eelpinget, siis võetakse haruühendused ka iga kaheksa esimese elemendi juurest. Kui kõik see tehtud, kaetakse juhed raualakiga, et ära hoida nende oksüdeerumist.

Iga kahe nädala järele täiendatakse elektrolüüti, läbi väikese augu uut sulatist juurde valades, milleks soovitav on tarvitada erilist trehtrit. Poole aasta möödudes tuleks kõik elemendid lahti võtta, korralikult puhastada ja purgid peale uuesti kokkupanemist värske sulatisega täita. Nii oma patarei eest reeglipäraselt hoolitsedes, võib teda kasutada aastaid. Muidugi tuleb tsinki aegajalt uuendada.

F. Geisler

Ajakirjast „Die Sendung“

LAIAS T RAADIOILMAST

Rootsi. Telegrafiameti raadioekspert seletas omas aruandes, et Rootsi praegu ringhäälingjaamade arvu poolest seisab Euroopas esimesel kohal. Nimelt on jaamade koguarv 30; nendest on suurim 30-kilowattiline, väikseim aga 100-wattiline. Registreeritud kuulajaid on 300.000, s. o. 50 iga 1000 elaniku kohta. Kuulajate üldarv tõuseb aga umbes miljonini.

Soomes. Suurjaam Lahtis loodetakse valmivast enne määratud tähtpäeva.

Saksamaal. Lähemal ajal ilmub määrus, mille järgi kõik posti- ja reisilennukid peavad olema varustatud raadio saate- ja vastuvõtteseadetega.

Türgis. Suursaatja Stambuli võime on tõstetud 15 kilovattini. Jaam töötab nagu ikka lainel 1230 m. Teine saatja Angooras on valmis. Jaama võime ja laine pikkus selguvad lähemal ajal.

Ungaris. Budapesti ehitatakse esimene Euroopa raadiopalee. Uus jaam võimega 60 kw paigutatakse kolmekordsesse suurde hoonesse, mis asub linna taga. Uus raadioloss sisaldab endas muuseas neli moodsa sisseseadega stuudiot.

Poolas. Neljas Poola ringhäälingjaam Kattowitzis avatakse käesoleval kuul. Saateaparaat on ameerika firma Western Electric Company valmistatud.

Valitsus alandas ringhäälingumaksu 50% võrd, et raadiole teed rajada laiematesse kihtidesse.

Varssavis korraldatakse teine poola raadionäitus.

Palju aega pühendavad kuulajad raadiole

Mõned Ameerika ringhäälingjaamad on korraldanud huvitava ankeedi kuulajaskonnas, esitades küsimuse, mitu tundi nädalas keegi pühendab raadiokuulamisele. Ankeet näitas, et 80% kuulajaist istub 30 tundi nädalas, s. o. 4-tundi päevas oma aparadi juures. Viis tundi kulutab selle peale 10% kuulajaist, 45 tundi nädalas — 5%, 50 tundi nädalas — 4% ja lõpuks 100 tundi nädalas ehk 14 tundi päevas — 1%. On ikka veel kangelas meiegi päevil, olgugi üks saja kohta!

Veel üks lühilaine rekord

Aurik „Kap-Polonia“ ja ristleja „Emden“ pidasid mitme päeva jooksul regulaarset raadiosidet lühilaineil. Vahe kahe auriku vahel oli umbes 15.000 klm.

KUULAKE LAINEL 225 MEETRIT!

MIDA PAKUB RAADIO-SAATJA?

Pühapäeval peale lõunat võib „Raadio“ esimene kord oma rohkearvulist lugejaskonda raadio teel tervitada. Algab meie esimene saatenädal. See hoopis harilik ja pealtnäha ilmsüütu sõna „esimene“ peidab endas terve rea raskusi, võib olla ootamatusigi. See on meile võõras ala, puuduvad kogemused. Seepärast on meil raske olla prohvets selle nädala saatekava kordaminekus. Tahame aga siiski loota kõige paremat. Ja lugejate-kuulajate pikka meelt, mis andestab algaja vääratused.

Selle nädala saatekavas on ette nähtud peaaesjalikult grammofonimuusika ja päevauudised, peale selle mõningaid sõnalisi ettekandeid, soolomuusikat jne. Tahame katset teha ka välismaa ringhäälinguajaamade edasiandmisega, kuid kuna atmosfäär seni veel väga rahutu, on raske ennustada, kuidas see õnnestub.

Mis puutub grammofonimuusikasse, siis oleme seal valinud uuemad ja paremad plaadid praegu Tallinnas saadaval olevaist. Nagu lugejad saatekavast näevad, on eeskavas nii kergemat kui raskemat muusikat.

Erilist poolehoidu peaksid võitma meie päevauudised, kuna need sisaldavad kõige värskemaid teateid kogu ilmast, mida lugejad sama päeva lehtedest veel ei leia.

See olekski kõik. Pole seda küll palju, kuid loodame, et lugejad-kuulajad sellega rahulduvad, arvestades oludega, milles meil tuleb töötada. Ühtlasi juhime raadiokuulajate tähelepanu sellele, et kuna meie eeskava on määratud eestkätt selle ajakirja lugejaile, ilmub saatekava ainult „Raadios“.

KUIDAS KUULATA RAADIO-SAATJAT?

Nagu juba teisel tähendatud, hakkab „Raadio“ oma eeskava andma Tallinna tehnikumi katsesaatja kaudu, mille tehnikumi juhatus meile lahkesti kasutada andnud. Nimetatud jaam töötab ligi poole lühema lainepikkusega kui Tallinn, nimelt lainel 225 m, mis pärast tema vastuvõtt nõuab mõne vastuvõtteaparaadi vastavat täiendust, nimelt väiksema pooli näol. Kuna vastuvõtteaparaate on väga mitmesuguseid, on meil raske anda kindlaid andmeid poolide suuruse kohta, mida tehnikumi saatja nõuab. Üldiselt tuleb aga silmas pidada, et kui jaam tuleb kuuldavale alles siis, kui vastuvõtja kondensaator (või kondensaatorid) on keeratud nullile, siis poolid on liig suured ja tulevad muretseda väiksemad. Sama tuleb oletada siis, kui jaama üldse ei kuule. Sest nagu senised katsed näidanud, on jaama ulatus üsna rahuldav. Detektoriga on ta kuuldav kogu Tallinnas; teda on detektoriga kuuldud isegi mitmeteistkümnelt kilomeetri kaugusel Tallinnast. Neljalambilise vastuvõtjaga on teda valjuhääldajas kuuldud 120 kilomeetri kaugusel Kolga-Jaanis.

Detektorvastuvõtja poolide kohta võib tähendada,

et kui Tallinna ringhäälinguajaama vastuvõtuks kasutatakse 50-keerulist pooli, siis Tehnikumi saatja nõuab umbes 30—35 keerulist antennipooli. Loodame, et uute poolide muretsemine kellelegi raskusi ei sünnita, pealegi kui neid üsna lihtne on igapähe ise valmistada. Muid täiendusi peale väiksema pooli muretsemise vastuvõtjad meie eeskava kuulamiseks ei vaja.

RINGHÄÄLINGU KORRALDAMINE TÖSISELT PÄEVAKORRAL

Raadiokomitee nõudmised

Raadiokomitee viimase koosoleku päevakorras 10. oktoobril oli tähtsamaks küsimuseks ringhäälinguajaamade korraldamine. Selle küsimuse lahendamiseks oli valitud alamkomisjon, kelle seisukohad komitee koosolekul arutusele tulid ja heaks kiideti.

Raadiokomitee seadis üles järgmised nõudmised:

1. O.-ü. Ringhääling on kohustatud kõrvaldama kõik temast olenevad sisemised puudused Tallinna ringhäälinguajaamas, nagu stuudio ruumide eraldamatus kõrvalruumidest, modulatsiooni puudulikkus ja muutlikkus jne. ning jaama nii korda seadma, et see nõnda töötaks, nagu seda üldse võimaldab jaama siseseadet praeguses asukohas kõige paremal tehnilisel kasutamisel. Vajalisel korral tuleb tehniliste puuduste kõrvaldamiseks kokku kutsuda eriteadlaste komisjon. Et aga saatja praegune asukoht siiski ei võimalda olevat jaama sisseseadet kasutada kõigiti tehniliste nõuete kohaselt ja maksimaalvõimega, tuleb saatejaam hiljemalt 1. jaanuariks 1929 uude kohta üle viia.

2. O.-ü. Ringhäälingul tuleb hiljemalt 1. aprilliks 1928 ehitada laiema hulga kuulajaskonna osaliseks ra-

(Järg lhk. 422)

Ins. F. OLBREI ringhäälingus raadiovestlusel
Ins. Olbrei kõneleb esmaspäeval lainepikkuste jaotusest ja lainepikkuse mõjust vastuvõtule

Euroopa ringhäälinguajaamade saatekava

16. - 22. oktoobrini

12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	41
HOMMIK						ENNELÕUNA						⊕	PÄRASTLÕUNA						ÕHTU					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	22

Pühapäev, 16. oktoober

TALLINN (408) 9.30 jumalateenistuse edasiandmine Jaani kirikust. 17—18 grammofonimuusika. 18.30 kõne: Loomaart Voltri: Loomade tervishoiust. 19 päevauudised. 19.30 kontsert. Keler-Bela: Rakoczy-avamäng. Ziehrer: Ööhulgused, valss. Godard: Dodelinette. Popy: Ballett-süit. Solistid: Helmi Einer, sopran, ja Aleksander Arder, bariton, laulavad duette. Hermann: Soome popurrii. Galkin: Serenaad. Solist: Arnold Sepp, flööt. Lindsay-Theimer: Markisett, intermetso. Liadov: Kaebus. Morena: Vojevoda marss.

RAADIO-SAATJA (225 m 100 w) 15.30 Raadio-saate avamine: „Raadio“ toimetaja K. Kesa. Salong- ja soolomuusika. Teadaanded. 21.45 tantsumuusika.

BERLIIN (483,9 m 9 kw) 10 hommikuteenistus. 12.30 kontsert. 17.30—19 kergesisuline muusika. 21.30 poisikeste koorilaul. 22 ooperimuusika. 23.30—1.30 tantsumuusika.

BRESLAU (322,6 m 10 kw) 17.15—18.15 rahvatantsud. 18.45—19.45 sopran ja bass. 21 Wagneri sümfoniad. 23.15—1 tantsumuusika.

DAVENTRY EXPERIMENTAL (491,8 m 30 kw) 17.30 „Loomine“, Haydni oratoorium. 22 jumalateenistus. 23 sõjaväeorkestri kontsert soprani ja bassi kaastegevusel.

DUBLIN (319,1 m 1,5 kw) 23.15—1 orkester, kvintett, trio, klaver ja tenor.

FRANKFURT (428,6 m 10 kw) 17.30—19 orkester. 21.30 Berliini eeskava. Lõpuks kammer- ja jazzmuusika.

HAMBURG (394,7 m 9 kw) 21 Arnold Böcklini õhtu. Lõpuks kontsert Wallhofi kohvikust.

HELSINGI (375 m 1,2 kw) 10 ja 13 jumalateenistus. 17 orkester. 18 loeng. 18.50 viis minutit perenaistele. 19.10 orkestrikontsert. Blankenburg: Marss. Offenbach: „Madame Favart“. Waldteufel: Sireeni nõidus. May: Serenaad. Fuicik: Marss. 21.10 sõjaväeorkester. 21 tantsumuusika. 21.45 päevauudised.

KAUNAS (2000 m 7 kw) 18.25 ja 20.30 kontsert.

KOPENHAAGEN (337 m 4 kw) Kalundborg (1153 m 7 kw) 22.45 rahvalik orkestrikontsert. 24—1.30 tantsumuusika restoranist.

KÖNIGSBERG (329,7 m 4 kw) 10 hommikuteenistus. 18.15—19.15 kapellikontsert. 21 Böcklini 100-a sünnipäeva pühitsemiseks.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN (1250 m 18 kw) 10—19 Berliini eeskava. 20.10 loengud Goethest ja naisedest. 21—1.30 Berliini eeskava.

LANGENBERG (468,8 m 60 kw) 19—19.45 Beethoveni klaverisonaadid. 21.15 sümfoniakontsert. Lõpuks kuni 24.30 tantsumuusika.

LEIPZIG (365,8 m 4 kw) 21.30 koorikontsert. 22.15 Vene muusika õhtu. 24 tantsumuusika.

LENINGRAD (1000 m 10 kw) 11 rahvalik kontsert. 14 Moskva eeskava. 15.30 raadioleht. 17 loeng ülikoolist. 19 kontsert. 22.30 päevauudised.

LONDON (361,4 m 3 kw) Daventry (1604,3 m 25 kw) 17.30 oktett. 18.50 klaverikontsert. 21.55 jumalateenistus. 23.05—24.30 kontsert: orkester, viiul.

MOSKVA (1450 m 12 kw) 9.30 raadioamatööridele. 10.30 raadiotehniline loeng. 11 lastekontsert. 12.25

loeng. 14 talupojakontsert. 15.30 loengud. 18 poliitiline ringvaade. 19 rahvalik kontsert. 20.30 küsimused ja vastused raadiokuulajatele. 20.45 kontsert.

NÜRNBERG (303 m 9 kw) 20.30 koorilaul. 21.30 triokontsert. 23—24.30 kergesisuline muusika.

OSLO (461,5 m 1,5 kw) 21.30—22.30 ja 23.15 kontsert: orkester ja soololaul. 23.45—1 tantsumuusika.

PARIIS (1750 m 12 kw) 22.30 Sügis: retsitatsioonid ja muusika. 23.15 tantsumuusika.

POZNAN (280,4 m 1,5 kw) 21.30—23 kontsert: orkester, soololaul. 23.20—1 jazzmuusika.

PRAHA (348,9 m 20 kw) 20 „Madalík“, d'Alberti ooper 2 jaos. 23.20—23.50 muusika restoranist.

RIIA (526,3 m 2 kw) 11.15 jumalateenistus. 17—19 ja 20—22 kontsert: orkester, tšello, laul. 22.15 tantsumuusika „Alhambrast“.

STAMBUL (1230 m 20 kw) 20.30 kontsert: türgi- ja euroopamuusika. Soolo- ja koorilaul. Tantsumuusika.

STOKHOLM (454,5 m 1,5 kw) Motala (1320 m 30 kw) 12 jumalateenistus. 18 Bachi helitööd. 21.15 laul. Schubert: Tema pilt ja Mere ääres. Schumann: Hommikul, kui tõusen üles, küsin, sinna meelitab mind, armas, armsake. Brahms: Surm see on jääne öö. Liszt: Loreley. Schumann: Kaks grenadeeri. Söderman: Palverännak Kevlaari.

STUTTGART (379,7 m 7 kw) 17.45—19.15 kerge muusika. 21 Bachi helitööd. 22.30 kergesisuline eeskava.

VARSSAVI (1111 m 10 kw) 21.30 kontsert: orkester, klaver, viiul ja tenor. 23.30—24.30 tantsumuusika.

VIIN (517,2 m 28 kw) 17 orkestrikontsert. 20 moodne muusika. 21.05 „Nora“, Ibseni näidend 3 jaos.

Esmaspäev, 17. oktoober

TALLINN (408) 18.30 insener Olbrei: Raadiovestlus. 19.10 Friedebert Tuglas: Juhan Liivist. 19.40 päevauudised. 20 orkestrikontsert. Suppé: Avamäng „Tantaluse piinad“. Waldteufel: Nooruse unistused, valss. Metra: Roosid. Solist: pr. Valdmann, sopran. Verdi: Fantaasia „Aiidast“. Scherapov: Kokainett. Solist: Georg King, trompet. Albert: Kirsi öied. Becce: Mälestused Kaprist. Petras: Bummelmarss.

RAADIO-SAATJA (225) 22 grammofonimuusika ja viimased päevauudised.

BERLIIN (483,9) 12—13.50 grammofon. 18—19 kergesisuline muusika. 23.30 öömuusika.

BRESLAU (322,6) 17.30—19 Leoncavallo ja Mascagni helitööd. 22—23 lööklaulud.

DAVENTRY-EXPERIMENTAL (491,8) 17 orkester. 18 sõjaväeorkester. 20.45 oktett. 22 Chopini helitööd. 22.30 bariton. 24.15—2.15 tantsumuusika.

DUBLIN (319,1) 22—24.30 orkester, trio, tsitter ja sopran.

FRANKFURT (428,6) 17.30—18.45 ooperimuusika. 21.15 „Robert Guiskard“, Kleisti draama. Lõpuks Kleisti mälestamisõhtu.

HAMBURG (394,7) 21 Slaavi kammermuusika.

HELSINGI (375) 12.05 triokontsert. 12.30 uudised. 18 orkester. 18.50 päevauudised. 19.30 orkestrikontsert. Suppé: Avamäng „Hommik, lõuna ja õhtu Viinis“. Strauss: Lood Viini metsast. 20 põllumajanduslik loeng. 20.25 muinasnäidend „Haaavad“. 21.25 orkester. 21.45 päevauudised.

KAUNAS (2000) 20.30 kontsert.

KOPENHAAGEN (337) **Kalundborg** (1153) 21—23 kontsert.

KÖNIGSBERG (329,7) 17 muinasjutud. 17.30—19 kapellikontsert. 21.30 Conrad Ansonge helitööde õhtu: keelpillikvartett, klaver, sopran.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN (1250) 18—20.45 loengud: kunst keskajal, majandus. 21.30—1 Berliini eeskava.

LANGENBERG (468,8) 18—19 gitarr- ja tsitrikontsert. 21.15 retsitatsioonid. 22 lõbus eeskava. Lõpuks kontsert kohvikust.

LEIPZIG (365,8) 17.30—18.45 kapellikontsert. 20 „Undine“, Lortzingi ooper 4 jaos. 23.15—1 tantsumuusika.

LENINGRAD (223,9) 15 grammofon. 17 lastetund. 18 hügieeniline loeng. 20 loeng muusikast. 22.30 päevauudised.

LONDON (361,4) **Daventry** (491,8) 17.15 teemuusika. 20 ja 20.45 orelikontsert. 21.45 sõjaväe-orkester. 23.35 „Faust“, Berlioz, Gounod ja Mussorgski muusikaga.

MOSKVA (1450) 15 raadiopioneer. 16.20 loeng. 19.30 sümfooniakontsert.

NÜRNBERG (303) 21.05 triokontsert. 22.35 sopranisoolo.

OSLO (161,5) 21.02 klaverikontsert. 22—23.30 kergesisuline muusika.

PARIS (1750) 22.30 Messageri „La Baroche“.

POZNAN (280,4) 18.45—20 kohvikukontsert. 21.30—23 Chopini helitööde kontsert. 23.30—1 jazzmuusika.

PRAHA (348,9) 21—22.30 solistide kontsert. 23.20—23.50 muusika restoranist.

RIIA (526,3) 20—22 kontsert: orkester, viiul, laul.

STAMBUL (1230) 20.30 kontsert: türgi- ja euroopamuusika. Soolo- ja koorilaul. Tantsumuusika.

STOKHOLM (454,5) **Motala** (1320) 19.30 muusika restoranist. 21.15 Prantsuse kammermuusika. Sooloettekanded: viiul, sopran.

STUTTGART (379,7) 21.15 Heinrich Kleisti mälestusõhtu tema 150. sünnipäeva puhul: kõne, retsitatsioonid ja „Kätchen Heilbronnist“, Kleisti ajalooline näidend 5 jaos.

VARSSAVI (1111) 19.15—20 tantsumuusika. 21.30 kontsert.

VIIN (517,2) 17.15 kvartett. 21.05 sümfooniakontsert: orkester, viiul, tšello.

Teisipäev, 18. oktoober

TALLINN (408) 18.30 Direktor Ney kõne: Rahvuslikud liikumised ja rahvusriikide tekkimine Euroopas. 19 päevauudised. 19.30 „Csikosparuness“, Georg Jarno opereti edasiandmine „Estoonia“ teatrist.

RAADIO-SAATJA (225) 22.30 sooloettekanded, grammofonimuusika ja viimased päevauudised.

BERLIIN (483,9) 12—13.50 grammofon. 17.30—19 kergesisuline muusika. 20.45 „Kätchen Heilbronnist“, Kleisti näidend 5 jaos.

BRESLAU (322,6) 17.30—19 Wappansi ja Lincke helitööd. 21.15 Kleisti mälestusõhtu.

DAVENTRY-EXPERIMENTAL (491,8) 17 orel. 18 orkester. 20.45 tantsumuusika. 21.30—1.15 Wagneri „Tannhäuser“.

DUBLIN (319,1) 22.30—24.30 orkester, viiul, klaver, laul.

FRANKFURT (428,6) 21 Stuttgarti eeskava. 22.30 moodne klaverimuusika. Lõpuks grammofon.

HAMBURG (394,7) 21.15 „Hermannilahing“, Kleisti draama 5 jaos. Lõpuks kontsert kohvikust.

HELSINGI (375) 12.05 laul. 18 lastetund. 18.50 uudised. 19.10 rootsikeelne loeng. 19.30 kammermuusika: viiul, tšello, viola. Mozart: Klaverikvartett. Auber: Avamäng „Tumm Porticist“. Bach: Kevade ärkamine. Schubert: „Das Dreimäderlhaus“. Beethoven: I jagu Kuuvalge sonaadist. Haydn: Menuett. Mozart: Avamäng „Don Juanile“. 21.45 päevauudised.

KAUNAS (2000) 20.30 teatri ülekanne.

KOPENHAAGEN (337) 21.21.45 solistide kontsert. 22.45—23.45 kergesisuline muusika.

KÖNIGSBERG (329,7) 17.30—19 kergesisuline eeskava. 21.05 Kleisti mälestamisõhtu. Lõpuks kuni 24 kapellikontsert.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN (1250) 16 loengud: Ameerika naine, noorsookasvatus, kunst keskajal. 20.45—23.30 Berliini eeskava.

LANGENBERG (468,8) 18—19 teemuusika. 21.20 „Robert Guiskard“, katke Kleisti kurbmängust. Lõpuks orkestrikontsert.

LEIPZIG (365,8) 17.30—18.25 orkestrikontsert. 21.15 „Hermannilahing“, Kleisti draama 5 jaos. 23.45—1 tantsumuusika.

LENINGRAD (1000) 11 töölistemuusika. 16 lastetund. 17 raadiouudised. 19.30 kontsert. 22.30 päevauudised.

LONDON (361,4) **Daventry** (1604,3) 20 tantsumuusika. 20.45 kvartett. 21.45 kirju eeskava. 22.30 viiulikontsert. 24.15 kontsert. 24.25 vana tantsumuusika. 1—2 tantsumuusika.

MOSKVA (1450) 15 loeng. 16.20 raadioleht. 18.55 ooperi ülekanne (arvatavasti „Dämon“).

NÜRNBERG (303) 17 kapellikontsert. 21 H. Kleisti mälestusõhtu.

OSLO (461,5) Ei saada.

PARIS (1750) 21.30 kontsert. Lõpuks „Unetu õõ“, Offenbachi operett.

POZNAN (280,4) 21.30—23 orelikontsert.

PRAHA (348,9) 20.15—21 puhkpilliorkester. 21.10—22.40 lõbus eeskava. 23.20—23.50 grammofon.

RIIA (526,3) 20 sümfooniakontsert.

STAMBUL (1230) 20.30 kontsert: türgi- ja euroopamuusika. Soolo- ja koorilaul. Tantsumuusika.

STOKHOLM (454,5) **Motala** (1320) 19.30 tantsumuusika. 20.45 orkestrikontsert ja rahvalaulud.

STUTTGART (379,7) 21 koorikontsert. 22.30 kontsert: viiul, klaver, laul.

VARSSAVI (1111) 18.45—20—21.30 kontsert. 23.30—24.30 tantsumuusika.

VIIN (517,2) 21 Mozarti kammermuusika.

Kolmapäev, 19. oktoober

TALLINN (408) 18 lastetund. 18.30 Dr. Liini kõne. 19 päevauudised. 19.30 operetimuusika õhtu. Kollo: Flimmerkiste. Planquette: Kornevilli kellad. Solistid: Lulli Virkhaus ja Alfred Sällik, laulavad duette operetidest. Joh. Strauss: Mustlasparun. Solistid: Lulli Virkhaus ja Alfred Sällik. Kalman: T sirkusprintsess. Kollo: Drei alte Schachteln.

RAADIO-SAATJA (225) 21.45 kerge õhtumuusika, grammofon; viimased päevauudised.

BERLIIN (483,9) 12—13.50 grammofon. 20.30 „Jonny mängib“, Kreneki ooper 2 jaos. Lõpuks kirju eeskava.

BRESLAU (322,6) 17.15—18.45 kerge muusika. 20.30 „Jonny mängib“, Kreneki ooper 2 jaos.

DAVENTRY-EXPERIMENTAL (491,8) 20.45 orkester. 23 operetimuusika. 24.15 tantsumuusika. 24.45—1.15 muusika restoranist.

DUBLIN (319,1) 22—24.30 orkestri ja sopraniette-
kanded.
FRANKFURT (428,6) 21 Stuttgardi eeskava.
HAMBURG (394,7) 18 teemuusika. 21 Viini huumor. Lõpuks kontsert kohvikust.
HELSINGI (375) 12.05 triokontsert. 12.30 uudised. 18 loeng. 18.50 uudised. 19.30 ooperi ülekanne. Lõpuks päevauudised.
KAUNAS (2000) 20.30 kontsert.
KOPENHAAGEN (337) **Kalundborg** (1153). 21—22.30 soololaul. 22.45 orkestrikontsert. 23.45—1.30 tantsumuusika.
KÖNIGSBERG (329,7) 17.30—19 kontsert: kapell ja bäsissoolo. 21.15 klassiline ja kergesisuline muusika.
KÖNIGSWUSTERHAUSEN (1250) 18 loengud: sisesejuhatus geoloogiasse, Adolf Paul, konstruktsioonelemendid, väikekorterite ehitus. 20.30—1 Berliini eeskava.
LANGENBERG (468,8) 21.30 Fr. Nietzsche õhtu. Lõpuks kuni 24.30 kapellikontsert.
LEIPZIG (365,8) 18—18.55 kapellikontsert. 21.15 viiulikontsert. 22 gitarrikontsert. 23.15—1 tantsumuusika.
LENINGRAD (1000) 16 nõuanded raadioamatööridele. 17 loeng. 19 loeng. 20 kontsert. 22.30 päevauudised.
LONDON (361,4) **Daventry** (1604,3) 18 kerge klassiline muusika. 20—20.20 ja 20.45 orelikontsert. 21.45—1.15 Wagneri ooper „Tannhäuser“.
MOSKVA (1450) 15 raadiopioneer. 16.20 loengud. 17.15 raadioleht. 19.30 talupojakontsert.
NÜRNBERG (303) 21 kirju eeskava. 23.35—1 tantsumuusika.
OSLO (461,5) 21—22.30 solistide kontsert: klaver, tenor. 23.15—1 tantsumuusika.
PARIIS (1750) 18.45 kontsert. 22.30 romantilisest ajast: muusika ja retsitatsioonid.
POZNAN (280,4) 18.45—20 kammermuusika. 21.30—23 Varssavi eeskava. 23.30—1 jazzmuusika.
PRAHA (348,9) 17.30—18.30 kontsert.
RIIA (526,3) 17—19 kontsert. 20—22 operetimuusika ja valsid.
STAMBUL (1230) 20.30 kontsert: türgi- ja euroopamuusika. Soolo- ja koorilaul. Tantsumuusika.
STOKHOLM (454,5) **Motala** (1320) 19.40 kabaree. 20.50 kontsert: Berwald: tõsine sümfoonia. Aulin: Viiulikontsert. 23—24 tantsumuusika.
STUTTGAART (379,7) 17.15 orkester. 21 viiulikontsert.
VARSSAVI (1111) 19.15—20 ja 21.30 kontsert. 23.30—24.30 tantsumuusika.
VIINI (517,2) 17.15—18.30 kvartett. 22.15 „Endised suhted“, Nestory jant lauluga 1 jaos.

Neljapäev, 20. oktoober

TALLINN (408) 18.30 Aleksander Antsoni kõne. 19 päevauudised. 19.30 Prantsuse heliloojate õhtu. Lale: Avamäng ooperist „Is'i kuningas“. Saint-Saëns: Surmatants. — Solist: pr. Suvell, sopran. — Debussy: Arabesk 1. ja 2. Solist: Alfred Vaarman, tsello. — Charpentier: Muljed Itaaliast. Massenet: Fantaasia ooperist „Herodias“. — Solist: Netti Kanarik-Puusepp, sopran, laulab Gounod: Aaria ooperist „Sappho“, Massenet: Aaria ooperist „Cid“. — Gounod: Katkendid „Faust'ist“. Renee: Dramaatiline süit. 21 insener Vaheri nädala-ülevalde kodumaa sündmustest esperanto keeles. — Orkester.
RAADIO-SAATJA (225) 22.30 grammofonimuusika ja päevauudised. Translatsioon, kui ilmastik lubab.
BERLIIN (483,9) 12—13.50 grammofon. 18—19 kergesisuline muusika. 21.30 sümfooniakontsert. 23.30 tantsumuusika.

BRESLAU (322,6) 17.30—19 ooperimuusika. 21.45 instrumentaalkontsert: kontrabass, gitarr. 23.15—1 kontsert ja tantsumuusika.
DAVENTRY EXPERIMENTAL (491,8) 17 sümfooniakontsert. 18.30 oreel. 20.45 tantsumuusika. 21.30 sümfooniakontsert. 23.50 tenorisoolo. 24.15—1.15 sekstett.
DUBLIN (319,1) 22—24.30 orkester, vokaalduett. Tantsumuusika.
FRANKFURT (428,6) 20.30 „Rigoletto“, Verdi ooper 3 jaos.
HAMBURG (394,7) 19.55 teemuusika. 21.15 rahvalik kontsert. Lõpuks kontsert kohvikust.
HELSINGI (375) 12.05 laul. 12.30 uudised. 18 lastetund. 18.50 uudised. 19.10 loeng spordist. 19.30 põllumajandusest. 20 sümfooniakontsert. Lõpuks päevauudised.
KAUNAS (2000) 20.30 teatriülekanne.
KOPENHAAGEN (337) **Kalundborg** (1153) 21—23.15 klassiline muusika.
KÖNIGSBERG (329,7) 17.30—19 kapellikontsert. 20 „Nürnbergi meisterlauljad“, Wagneri ooper 3 jaos.
KÖNIGSWUSTERHAUSEN (1250) 16.40 loengud: keeduõpetus, udupildid koolis, kasvatusnõuanded. 18—19 Berliini eeskava. 20.20 loeng kirjanusest. 20 Langenbergi eeskava. 22—1.30 Berliini eeskava.
LANGENBERG (468,8) 21 kontsert. Lõpuks kuni 24.30 muusika kohvikust.
LEIPZIG (365,8) 17.30—19 orkestrikontsert. 21.15 Helveetsia õhtu. 23 raadiokabaree.
LENINGRAD (1000). Ei saada.
LONDON (361,4) **Daventry** (1604,3) 17 jumalateenistus. 18 kvartett. 20 tantsumuusika. 21.45 kirju eeskava. 23.35 kontsert. 24.30—2 tantsumuusika.
MOSKVA (1450) 15 loeng. 17.15 raadiotöölisleht. 18.55 ooperi ülekanne. (Arvatavasti Bizet „Karmen“.)
NÜRNBERG (303) 18 ja 19.30 triokontsert. 21.45 Wagneri õhtu.
OSLO (461,5) 21.30 koorilaul. 22.30 solistidekontsert.
PARIIS (1750). 22.30. III akt Meyerbeeri „Robert kuradist“ ja Saint-Saëns'i „Phryne“.
POZNAN (280,4) 21.30 kontsert: klaver, tenor, bariton. 23.30—1 jazzmuusika.
PRAHA (348,9) 20.30—23 sümfooniakontsert.
RIIA (526,3) 20 kammermuusika.
STAMBUL (1230) 20.30 kontsert: türgi- ja euroopamuusika. Soolo- ja koorilaul. Tantsumuusika.
STOKHOLM (454,5) **Motala** (1320) 18.30 jumalateenistus. 19.30 kontsert kohvikust. 20.45 sõjaväeorkester. Pietro d'Orsi: Marcia sinfonica. Rossini: Avamäng „Itaallane Alžiiris“. Léhar: Tants. Bizet: Intermetso „L'Arlesienne'ist“. Verdi: Fantaasia „Aiidast“. Widner: Mars. 22.40 Rimsky-Korsakov: Kvintett: B-majoor.
STUTTGAART (379,7) 21 kontsert: bariton, viiul, orkester. 23 retsitatsioonid.
VARSSAVI (1111) 21.30 kontsert.
VIINI (517,2) 17.15—18.50 ja 21.05 kontsert.

Reede, 21 oktoober

TALLINN (408) 18.30 dr. Variku kõne. — 19 päevauudised. — 19.30 kontsert. Goldmark: Avamäng „Sakuntala“. Rubinstein: Valss kapriis. Grieg: Norra tantsud 1—4. Solist: pr. Voskressenskaja, sopran. — Karganoff: Akvarell-süit. Grünfeld: Ungari fantaasia. Grieg: Sümfoonilised tantsud, 1 ja 2. — Solist: Hugo Schüts, viiul. — Mendelssohn: Baccarole. Tšaikovski: Süit balletist „Pähklapureja“.
RAADIO-SAATJA (225) 22 grammofon, viimsed päevauudised.

- BERLIIN** (483,9) 12—13.50 grammofon. 17.30—19 kergesisuline muusika. 22 lõbus eeskava. 23.30 kergesisuline muusika.
- BRESLAU** (322,6) 17.30—19 kergesisuline muusika. 21.15 „Annemarie“, Gilberti operett 3 jaos.
- DAVENTRY EXPERIMENTAL** (391,8) 17 orel. 18 tantsumuusika. 20.45 orkester. 22 sõjaväeorkester. 24.15—1.15 tantsumuusika.
- DUBLIN** (319,1) 22—24.30 segaeeskava: orkester, laul.
- FRANKFURT** (428,6) 21.15 kammermuusika. Lõpuks kergesisuline muusika.
- HAMBURG** (394,7) 20 teemuusika. 23.45 kontsert kohvikust.
- HELSINGI** (375) 12.05 triokontsert. 12.30 päevauudised. 18 retsitatsioonid. 18.25 loeng. 18.50 uudised. 19.10 loeng. 19.30 tšellosoolo. 19.50 kontsert. Tšaikovski: Capriccio Italien, Kanzonetta, Barkarool, Oktoober, Külas, Meloodiad „Eugen Oneginist“, Andante V sümfooniast, Kaks jagu IV sümfooniast. 21.45 päevauudised.
- KAUNAS** (2000) 20.30 kontsert.
- KOPENHAAGEN** (337) **Kalundborg** (1153) 21—22.15 rahvalik tantsumuusika. 22.30 uuem tantsumuusika. 24—24.30 solistidekontsert.
- KÖNIGSBERG** (329,7) 18—19 kapellikontsert. 21 Landau novellid ja komöödia „Lilla kinnas“. 22.10 kammermuusika. Lõpuks kuni 24.30 tantsumuusika.
- KÖNIGSWUSTERHAUSEN** (1250) 17 loengud: Kahvatu laps, Saksa keisririigi algus, õhusõidu põhijooned, suurpangad, arstidele. 21.30—1 Berliini eeskava.
- LANGENBERG** (468,8) 18—19 kontsert. 21.30 lõbus eeskava. Lõpuks kuni 24.30 muusika kohvikust.
- LEIPZIG** (365,8) 17.30—19 kvartett. 21.15 vanem ooperimuusika. 23.15—1 tantsumuusika.
- LENINGRAD** (1000) 11 tšellimuusika. 17 küsimused ja vastused raadioamatööridele. 18 raadiotöölisleht. 19.30 kirjanduslik-muusikaline õhtu. 22.30 päevauudised.
- LONDON** (361,4) **Daventry** (1604,3) 17.50 kontsert kooliõpilastele. 20—21 kontsert. 22—24.15 sümfooniakontsert. 24.35—1 kirju eeskava.
- MOSKVA** (1450) 15 raadiopioneer. 16.20 raadioteht. 19.30 kontsert.
- NÜRNBERG** (303) 20.30 mandoliinikontsert. 21 „Mittensvaldi viiulite gija“, Ganghoferi naljamäng 3 jaos.
- OSLO** (461,5) 21 philharmonia-kontsert. 22.30 solistidekontsert.
- PARIIS** (1750) 22.30 kontsert.
- POZNAN** (280,4) 21.15—23.30 sümfooniakontsert ülekanne Varssavist.
- PRAHA** (348,9) 20.15—21 tantsumuusika. 21.10—22.30 kirju eeskava. 23.20—23.50 grammofon.
- RIIA** (526,3) 19.30 ooperi ülekanne.
- STAMBUL** (1230) 20.30 kontsert: türki- ja euroopamuusika. Soolo- ja koorilaul. Tantsumuusika.
- STOKHOLM** (454,5) **Motala** (1320) 20.45 klassiline muusika.
- STUTTGART** (379,7) 21 sümfooniakontsert.
- VARSSAVI** (1111) 18.45—20 kontsert. 21.15 sümfooniakontsert.
- VIIN** (517,2) 17.15—18.45 kvartett. 21.30 Kleisti mälestusõhtu.
- RAADIO-SAATJA** (225) 22 orelimuusika. Viimased päevauudised. Moodne tantsumuusika. Translatsioon, kui ilmastik lubab.
- BERLIIN** (483,9) 12—13.50 grammofon. 17.30—19 kergesisuline muusika. 21.10 „Viiniveri“, Joh. Straussi operett 3 jaos. 23.30 tantsumuusika.
- BRESLAU** (322,6) 21,45 lõbus eeskava. 23.15—1 tantsumuusika.
- DAVENTRY EXPERIMENTAL** (491,8) 17 rahvalik kontsert. 20.45 kerge muusika. 22 tantsumuusika. 24.15—1.15 orkestrikontsert.
- DUBLIN** (319,1) 22.15—24.15 segaeeskava: orkester, laul.
- FRANKFURT** (428,6) 17.30—18.45 orkester. 21.15 kirju eeskava. Lõpuks jazzmuusika.
- HAMBURG** (394,7) 20.55 „Cavalleria rusticana“, Mascagni ooper 1 jaos. „Bajazzo“, Leoncavallo ooperi proloogiga, 2 jaos. Lõpuks kontsert kohvikust.
- HELSINGI** (375) 12.05 grammofon. 12.30 uudised. 18 orkester. 18.50 uudised. 19 tšitrisoolo. 19.30 veste. 20 orkestrikontsert. Strauss: Meloodiad „Mustlasparunist“. 21.45 jazzmuusika. 21.45 päevauudised.
- KAUNAS** (2000) 20.30 kontsert.
- KOPENHAAGEN** (337) **Kalundborg** (1153) 21 vokaalduett. 22.45 vana tantsumuusika. 24—1 tantsumuusika restoranist.
- KÖNIGSBERG** (329,7) 17.30—19 teemuusika. 22.10 orkestrikontsert.
- KÖNIGSWUSTERHAUSEN** (1250) 17 loengud: udupildid koolides, ametnikkude eest hoolitsemise haiguse puhul, majandus keskajal, konstruktsioonielemendid, Heinrich Kleist. 21.10—1.30 Berliini eeskava.
- LANGENBERG** (468,8) 20 „Saksa hing“, Eichendorfi romantiline kantaat: orkester, orel, koor, soololaul. 22 „Tema on kõiges süüdi“, Tolstoi naljamäng 2 jaos. Lõpuks kuni 1.30 tantsumuusika.
- LEIPZIG** (365,8) 21.15 Itaalia muusika. 23.15 raadiokabaree.
- LENINGRAD** (1000) 15 rahvalik kontsert. 17.15 loeng ülikoolist. 18 raadioteht. 20 tantsumuusika. 22.30 uudised.
- LONDON** (361,4) **Daventry** (1604,3) 18.15 orkester 20 oktett. 20.45 flöödikontsert. 21.45 balladikontsert. 22 orel. 22.30 balladikontsert. 24.35—2 tantsumuusika.
- MOSKVA** (1450) 16.20 loengud. 17.15 raadioteht. 19 poliitiline ringvaade. 19.35 rahvalik kontsert. 22—23.50 tantsumuusika.
- NÜRNBERG** (303) 20 „Evangeliimees“, Kienzli muusikaline näidend 2 jaos. 23.15—1 tantsumuusika.
- OSLO** (461,5) 21.30—22.30 orkestrikontsert. 23.15—1 tantsumuusika.
- PARIIS** (1750) 18.45 tantsumuusika. 23 kirju eeskava.
- POZNAN** (280,4) 21.30—23 sõjaväeorkester. — 23.30—1 jazzmuusika.
- PRAHA** (348,9) 20—21 tantsumuusika. 21.10—23 lõbus eeskava. 23.25—24 muusika restoranist.
- RIIA** (526,3) 20 kontsert: orkester, viiul, laul. 22.15 tantsumuusika „Alhambra“.
- STAMBUL** (1230) 20.30 kontsert: türki- ja euroopamuusika. Soolo- ja koorilaul. Tantsumuusika.
- STOKHOLM** (454,5) **Motala** (1320) 18.30 kerge muusika. 20 vana tantsumuusika. 20.55 lööklaud. 21.30 kabaree. 23—1 tantsumuusika.
- STUTTGART** (379,7) 21.15 kammermuusika. 22.15 raadiokabaree. Lõpuks tantsumuusika.
- VARSSAVI** (1111) 19.15—20 ja 21.30—23 kontsert. 23.30—24.30 tantsumuusika.
- VIIN** (517,2) 17.15—18.45 kontsert. 20.45 „Eva“, Lehäri operett 3 jaos. Lõpuks jazzmuusika.

Laupäev, 22. oktoober

TALLINN (408) 18 jumalateenistuse edasiandmine Issandamuutmise kirikust. 19.30 kõne, härra Kalkun: Loomakaitsest. 20 päevauudised. 20.30—22 tantsumuusika.

CSIKOSPARUNESS

Georg Jarno operett 3 vaatuses. Muusikajuht Juhan Aavik. Antakse „Estooniast“ ringhäälingu kaudu edasi teisipäeval, 18. oktoobril.

„Csikosparunessi“ libretto on kirjutanud Petöfi motiivil, seega läbi ja lädi ungarlik.

PEASALISED:

Koloman, Marosiczi vabahärra — Eduard Kurnim. Terka, tema vennatütar — Olga Krull-Mikk. Elemer — Alfred Sällik. Fritzi von Schützingen — Grete Sällik. Blasius Rotwasser — Agaton Lüdig. Peale selle talupoisid, tüdrukud, hobusekarjused, vöörad ja mustlased.

Massistseen 1. vaatusel

Terka ja Elemer

Opereti sisu on lühidalt järgmine:

Esimene vaatus Marosiczi lossi ees murul. Siin peetakse vana traditsiooni järgi iga aasta hobuse-

Teine vaatus mängib aasta hiljem. Elemer on oma seltskondliste annetega võitnud kõikide südame, kuid oma kaotanud — Terkale. Ainult mõlema kangekaelne iseloom takistab seda tunnistamast. Ja kuigi see lõpuks sünnib, rikub Elemeri väike väärtus jälle vahekorra. Ta tahab lahkuda, kuid Terka tuletab talle meelde kommet, mille järgi csikoskuningas peab veel teine kord oma au kaitsma. Elemer alistub vihaga.

Kolmas vaatus kujutab võistluspäeva. Kõikide üllatuseks võidab keegi talupoiss endise csikoskuninga, kuid ainult kavalusega, ja nüüd peab endine teda kombe järgi terve aasta teenima. Kuid talupoiss oli Terka ise ja nüüd ei tee see teenimine Elemerile enam peavalu. Ka teised paarid on õige lahenduse leidnud, kuidas tüli lõpetada.

Olga Krull-Mikk

Alfred Sällik

karjuste (csikoste) võiduratsutamist. Lossi omanik on selle algataja, kes muidu on vanapoolse seelikukütt ja tahab rikast naist oma vennatütret Terka näol, kuid see on huvitatud rohkem hobustest ja on isegi seepärast krahv Elemeriga riidu läinud, et esimesel on parem hobusekasvatust. Krahvi mürgised sõnad on põhjust andnud seda omamoodi kätte maksta. Et nad üksteist ei tunne, siis saadab Terka kihlakaardid laiali, nagu oleks ta krahviga kihlatud. Ka Elemer leiab paraja vastuse. Ta tuleb võõra csikose näol ja võidab Terka hobused. Pärast csikoskuningaks saamist esitab ta end krahv Elemeri ratsasulasena ja hea sõbrana. Terka leiab, et selle mehe peab ta oma poole võitma ja ta ei eksigi. Elemer jääb. Siin õpime veel tundma armastajapaari Fritzi von Schützingeni ja Blasius Rotwasserit, kuid nad saavad halvasti läbi, sest Blasius on hirmus armukade.

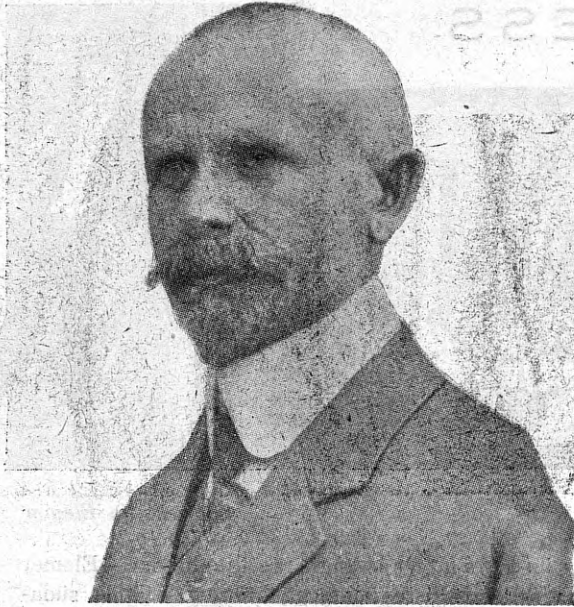
Ed. Kurnim

G. Sällik

Ag. Lüdig

Aino Kallas Londoni ringhäälingus

Radio Times'i teatel kõneleb pr. Aino Kallas 26. oktoobril Londoni ringhäälingus. Omas kõnes „Meie — nii, kuidas me teistele näime“ kirjeldab pr. Kallas muljeid, mis tema oma Inglismaal viibimisel ingllastest saanud.

Loomakaitse-inspektor Kalkun
Kõneleb laupäeval ringhäälingus loomakaitsest.

Vanglate raadiofitseerumine.

„Novosti Radio“ teatel on Venes raadio propageerimise tuhinas jõutud nii kaugele, et vanglate valitsus on otsustanud üksikkongidesse üles seada vastuvõtjad ja ühisruumides organiseerida raadioringid, varustades vange ühtlasi raadiotarvetega. Arvatavasti sünnib see ainult vanglates, kus puuduvad poliitilised vangid.

Veel on võimalus 15.000 mk. võita!

Võiduvõimalused on suured, sest õieti lahendajaid on vähe.

Kuigi „Radio“ võidumõistatuste seeria eelmises numbris lõppes, on veel võimalik 30. oktoobril peetavast loosimisest osa võtta. Kes seni mõistatusi lahendanud pole, võivad seda veel teha kuni 23. oktoobrini s. a., kus lahendused tulevad ära saata. Võidumõistatused on ilmunud „Raadios“ nr. nr. 30–33, missuguseid numbreid veel ärides ja ajakirja talituses piiratud arvul saadaval. Ühtlasi juhime mõistatuste lahendajate tähelepanu sellele, et õiguse loosimisest osa võtta annab ainult kolme mõistatuse õige lahendamine. Pidage meeles, lahendused tulevad ära saata hiljemalt 23. oktoobril!

Õigeid lahendusi on juba saatnud: E. Jürison Valgast, J. Mägi Tallinnast (2 õiget!), A. Kuugel Tallinnast, E. Priimann Rakverest, J. Ratas Viljandist (1 õige!), J. Peterson Tallinnast, H. Puusepp Valgast, G. Amberg Tallinnast, E. Johanson Tartust, E. Raudjalg Viljandist, P. Sallert Nõmmelt, Fr. Jalajas Narvast, Ed. Kuusman Viljandist, Br. Prees Tallinnast, H. Lilles Vaskräämast, R. Eliaser Tallinnast, K. Purask Valgast, B. Steinberg Kuresaarest, M. Aitsam Tallinnast ja H. Suursööt Sakust.

huldamiseks Tartus praeguse saatja tugevusega releajaam.

3. Alles siis, kui punktides 1 ja 2 nimetatud nõuded kõik täidetud, võib o.-ü. ringhääling asuda üte releajaamade ehitamisele.

Arvesse võttes, et praegune Ringhäälingule antud kontsessioonileping ei võimalda kõigi eelpooltähendatud nõudmist täitmist, määras raadiokomitee ringhäälingule kahenädalase tähtaja lepingu täiendamiskava esitamiseks. Kuuldavasti esineb Ringhääling soovivaaldusega lepingu pikendamiseks 10 aasta peale, sest et praegune lühike kontsessiooni aeg ei luba nii suuri kulusid teha, nagu seda nõuab uue saatja ehitamine ning Tallinna jaama üleviimine.

Kurb ühtelangemine

Läinud reedel oli korraldatud esimene kirjandusõhtu ringhäälingus. See nii rõõmustav sündmus langes aga saatuse tahtmisel kokku kurvema sündmusega meie kirjanduslikus elus. Samal päeval maeti meie kirjanduse silmapaistvam edustaja, eesti näitekirjanduse isa August Kitzberg. See oli leinapäev kogu maale, mis ei jätnud kurbuse varju heitmata ka esimesele ringhäälingu kirjandusõhtule. Muuseas ei saanud matuste tõttu esineda kirjanik Friedebert Tuglas. Kuuldavasti esineb Fr. Tuglas kõnega ringhäälingus lähemal nädalail.

Raadio SSSR-i raudteede.

Praegu käivad Kura kubermangu raudteedel katsetele telegraafiliinide asendamiseks väikeste 50-kilovattiliste raadiosaatjatega. Esijoones kavatsetakse raadiofitseerida need raudteed, kus puuduvad telegraafijuhed.

Kui poisid laeva õhukorinat ei tunne

„Kas te, pagana poisid, saate kord koju!“
„St, tasa, me ootame, kunas need valjuhääldajad kord tööle hakkavad.“

Kirjakast.

Küsimus nr. 265. 1) Kas Loewe kolmekordsele lambile ette lülitatud kõrgesagedusaste, mis ehitatud „Raadios“ nr. 21 joonis 3 järgi, muudab aparraadi selektiivsemaks? — 2) Kas võib kumbagi lambi monteeri- da eraldi kasti? Kui ja, siis palun mulle anda ehituse üksikasjalik kirjeldus ühes kasti mootude ja osade asetusplaaniga. — 3) Kas „Raadios“ nr. 29 kirjeldatud reaktiooni saab kasutada ka peale kõrgesageduslambi ette lülitamist? G. A.

Vastus nr. 265. 1) Kõrgesagedusastme ettelülita- mine tõstab aparraadi selektiivsust tunduvalt. — 2) Võib, kuid meil puudub kahjuks võimalus kirjalikult kõiki soovijaid täpsete ehituskirjelduste ja üksikosade asetusplaanidega varustamiseks. Neid võib meie nõu- andebüroo anda ainult tellijaile. — 3) Võimalik, et saab, kuid sarnase reaktiooni mõju on kahtlemata vä- ga väike. Tänavusel Berliini raadionäitusel oli esitatud uus Loewe kolmekordne lamp, millel reaktiooni and- miseks eriline seade. Need lambid töötavad reaktioon- lülitustes kahtlemata paremini. Võimalik, et need lam- bid ka meil varsti müügie ilmuvad.

Küsimus nr. 266. 1) Kas Loewe kolmekordse lam- biga aparraadiga on peatelefonides kuulda Rooma, Stambuli, Budapesti ja Oslo ringhäälingu jaamu? — 2) Kui kõrge ja kui suure läbimõõduga on Loewe kol- mekordne lamp? — 3) Kas võib selle aparraadi juures ledionpoolide asemel tarvitada ka kargpoole ja kuidas need töötavad? — 4) Missugusel lainepikkusel töötab praegu Leningrad? — 5) Kas Moskva Suur Komintern töötab praegu? Detektoraparraadiga kuulen ainult Moskva Kominterni jaama lainel 1450 m, mille võime 12 kw. — 6) Missugusel lainepikkusel töötab Popov? — 7) Kas kinnine kristall „Permadektor“ töötab sama hästi kui harilik kristall või paremini? L. K. Kuremäel.

Vastus nr. 266. 1) Ilma reaktioonita töötava Loewe kolmekordse lambiga aparraadiga nimetatud ja- mu ei kuule. — 2) Lambi kõrgus on 16,5 cm ja läbi- mõõt 5 cm. — 3) Harilikud vabrikutes valmistatud kargpoolid, mis õige peenest traadist, töötavad tundu- valt halvemini kui ledionpoolid. — 4) Leningrad saadab praegu lainel 1000 m. — 5) Suur Komintern kannab praegu lihtsalt Kominterni nime, tema võime kohta puuduvad aga täpsed teated, sest vene raadioajakirja- des seda pole öeldud. Meie andmed on saksa ajakir- jadest. — 6) Popovi nimeline saatejaam töötab lainel 675 m. — 7) Detektorkristalle on turul praegu väga palju liike, kuna uusi järjest juurde tuleb, misparast on väga raske öelda, kuidas nendest ükski töötab.

Küsimus nr. 267. 1) Kas võib mikrofonkõvendajas tarvitada väljatelefoni ja millise tagajärjega? — 2) Kas töötab mikrofonkõvendaja ka ilma transformaa- torita. Kui ei, siis palun teatada, kas on müügil seal tarvitatavoid transformatoreid, või kust neid võib tel- lida. S. L. Nõmmel.

Vastus nr. 267. 1) Võib, kuid on soovitav, et mag- netite kaugust membraanist saaks muuta. Kinniste magnetite puhul tuleb silmas pidada, et magnetid olek- sid võimalikult membraani ligidal. — 2) Ilma transfor- maatorita ei tööta. Mikrofonkõvendajate jaoks erilisi transformatoreid müügil pole, ka ei tea neid Eestis kusi valmistatavat. Mikrofonkõvendajale peaks köl- bama ka harilik elektrikella transformator, kuid taga- järgede kohta kindlasti midagi öelda ei või.

Küsimus nr. 268. Kui suure anoodpingega lampi on soovitav „Raadios“ nr. 28 kirjeldatud ühelambilises aparraadis kasutada? F. R. Valgas.

Vastus nr. 268. Aparraati ainult peatelefonidega kuulamiseks tarvitades võib kasutada kahevõrelampi. Teiste küsimuste peale leiate vastuse vastusest nr. 259.

Küsimus nr. 269. 1) Kas on võimalik reflekslülitus- tes transformatorsidestuse asemel tarvitada ka takis-

tussidestust? — 2) Kas võimaldab „Raadios“ nr. 30 kirjeldatud ühelambiline refleksaparaat tugevamate ja lähemate jaamade vastuvõttu valjuhääldajaga? — 3) Kumb pöörkondensaator peab olema peentelligaja? — 4) Kust võiksin saada kolmelambilise superreakt- sioonvastuvõtja lülituskava? Tahan ehitada nimetatud aparraati, millel esimene kõrgesagedusaste nõitralisee- ritud. — 5) Kas võib superreaktsioon-vastuvõtjas ka- sutada kahevõrelampi? A. L.-R.

Vastus nr. 269. 1) On. Ühe takistussidestusega refleksvastuvõtja lülituskava leiata „Raadios“ nr. 1 k. a. — 2) Nimetatud lülitusega aparraat töötab hea hää- letugevusega peatelefonides, kuid valjuhääldaja tarvi- tamist ei võimalda. — 3) Peentelligaja peab olema va- rustatud pöörkondensaatoriga. — 4) Superreaktsioon- vastuvõtja kõrgesagedusastet on väga raske nõitrali- seerida. Vähe vilunud amatööril on see pea võimatu, pealegi pole meil superreaktsioon-vastuvõtjate kasuta- mine välisantennidel üldse lubatud. — 5) Võib. Pare- maid tulemusi annab kahevõrelamp negadiünlülitustes.

Küsimus nr. 270. 1) „Raadios“ nr. 15 kirjeldatud detektorvastuvõtjal on näha ümberlülilija. Mis ülesanded sellel on? — 2) Milleks on seal üks pool kallutatav? — 3) Missuguseid jaamu selle aparraadiga kuulda võib. R. S. Tallinnas.

Vastus nr. 270. 1) Nimetatud ümberlülilija abil on võimalik teha kombinatsioone 5 ja 6, nagu näete jooni- sel. — 2) Pooli kallutatavus võimaldab sidestuse muu- mist kahe konturi vahel sekundärvastuvõtu puhul ja variomeeterlülitust. — 3) Aparraadi tundlikkus onoleb suurel määral ehitajast. Hästi ehitatud aparraadiga võib järjekindlalt kuulda vähemalt viit jaama. Muidugi peab selle juures ka antenn ja maa olema laitmatu.

Küsimus nr. 271. 1) Kui h-ra Põdruse kirjeldatud aparraadile „Raadios“ nr. 27 juurde lisada veel üks m- s.-aste, kasutades selle juures kahevõrelampe, kas saab siis selle aparraadiga suuremaid saatejaamu kuulata valjuhääldajas? — 2) Kui suur peab olema teise madalsagedustransformaatori vahekord ja kui suurt eelpin- get vajab kahevõrelamp „Micro-Bigril“ R 43 madalsa- geduskõvendaja lülituses? — 3) Kas lamp Radio R M 15 on kahevõrelamp? — 4) Kas takistuskõvendaja annab teise madalsageduskõvendajana häid tulemusi? P. U. Tallinnas.

Vastus nr. 271. 1) Nimetatud aparraat kahe ma- dalsagedusastmega annab valjuhääldajale hea hääletu- gevuse. Kahevõrelampe kasutades võib sellega vastu võtta ainult peatelefonidega või väikese valjuhäälda- jaga. — 2) Teise madalsagedustransformaatori vahe- kord peab olema 1:3. Kahevõrelamp „Micro-Bigril“ R 43 vajab eelpinget 1—3 volti. — 3) Niisuguse lambi olemasolust ei tea meie midagi. Küll on olemas kahe- võrelamp „Radio-Micro“ R 15. — 4) Suurema hääletu- gevuse saate, kui takistuskõvendaja lülitust kasutate esi- mese madalsageduskõvendaja astmes, mille lülituskava leiata samast „Raadio“ numbrist (27).

Kirjavastused.

A. N. Suure-Jaanis. „Raadio“ aastatel- lijail rahuldab kõik need soovid, millest Teie oma kirjas kõnelete, täitsa tasuta meie nõuandebüroo. Teisi selliseid asutisi me ei tea nimetada. Meie nõuan- debüroo ei anna ükski suusõnaliselt ja kirjalikult sele- tusi, vaid aitab oma aastatellijatel ka tegeli- kult aparraate ehitada ja parandab need ilma igasuguse tasuta. Ins. Olbreid paluksime mitte tülitada, sest ta on tööga äärmiselt koormatud. Liiategi usume, et Teie aparraadi kordaseadmine sedavõrd suurt asjatund- jat ei nõua. Ankeedi blanketi asjus palume pöörduda Ringhäälingu poole. Aadr. Tallinn, Pikk 43.

P. U. Tallinnas. Nimetatud kolmelambilise aparraadi lülituskava võite saada „Raadio“ nõuande- büroost.

A. K. Tartus. Superreaktsioonlülituste kohta lähemais numbris.

Karl Odenbach

Ajakirjast D. Deutsche Rundfunk

1. järg

Olin ehmatuses kui halvatud, võimetu järgima temale. Üksteise järele süütusid lossis tuled. Kuuldusid uste paugatused ja suurimas ärevuses ruttava teenijaskonna hädaldamine. Ka tallis muutus elavaks. Laternate tontlikult loitval kumal kargas mees hobusele ja kihutas kõige metsikumas galopis mustavasse õhe.

Kiskusin enda lõpuks pingilt ja taarusin lossi. Eeskojas leidsin vana hallpea teenri, kes südantlõhestavalt nuttis. Halva aimdusega pärisin, mis juhtunud, ja suure vaevaga läbi nuuksumise sõnu välja pigistades seletas vana teenija:

„Krahvinna — — oo-oo — lasi — enda maha, — ooh — kartis minestushoogusid...“

Kumiseva peaga tõusin treppidel üles. Nagu nägematu käe juhitud jõudsin kadunu ruumidesse.

Seal ta lamas, ilus Jolanthe, ristis käte ja lõpmata rahu kajastava näoga, mida ta asjata oli otsinud elus. Üle otsa oli laotatud valge rätt.

Venessy istus täiesti kokkuvarisenult laual, ees raamatuke, mille tihedalt täiskirjutatud lehekülgi ta näis äsja olevat lugenud.

Õrna vägivallaga talutasin ta kõrvaltuppa. Ta näitas kaasavõetud raamatut ja surus selle mulle pihku, nähtava sooviga, et ma ta läbi loeksin. Ükskõikne tarretus, milles ta kõik aeg oli viibinud, näis lahkuma hakkavat ja varsti puhkesid pisarad; ta nuttis hardalt kui laps. Ma ei püüdnudki teda lohutada — uskusin, et seda teevad kõige paremini pisarad.

Kumardusin üle saadud raamatu. See oli krahvinna pävaraamat, kus ta juba alates kaheksateistkümnendast eluaastast oli pihtinud oma elamusi. Siin olid ka viimased hüüded mahajääjaile.

Lasen siin järgneda mõned katked sellest pävaraamatust, mis kõige selgemini meelde tuletavad, et hoogsamad, emotsioonirikkamad sõnad kaugeltki alati pole kirjutatud verrega. Et ma need mõni päev hiljem otse krahvinna pävaraamatust välja kirjutasin, siis toon nad siin ka ilma igasuguste ilustusteta, niisugustena kui nad olid.

Krahvinna Jolanthe von Vösty
memuaaridest.

Vöstys, 20. aprillil 1918.

Tervitan sind, vabadus! Alles nüüd, kus kloostri külmad müürid minevikku taandunud, tunnen ma, kui karm oli vangipõli, mille mulle valmistanud mu kasvatajad. Tunnen, minu asumisega Vöstysse olen uuesti sündinud. Nunnad õpetasid järelejätmatult, kuidas taevas välja näeb. Kes juhatab mind nüüd kohale, kus tundma õpitakse elu tuikavat pulssi?

25. aprillil.

Miks tormitsed sa nii, mu süda? Ei mõista enam ise, mis minuga sünnib. Veri voolab kohisedes mu soontes. Oleks nüüd keegi, kes mind juhiks, mulle nõu annaks! Ma pole kunagi oma ema näinud. Kas ka tema oli nii tormitsev süda?

8. mail.

Ikka hirmsamaks muutub hinges. Näib, kui oleks kuri vaim minusse asunud ja süitanud tule mu südames. Kui ometi see üksindus siin nii suur poleks! Lähem järvele ja aerutan kuni väsimuseni. See aitab mind mõtetest üle saada.

20. mail.

Oo, kui palju loomalikku võib olla inimeses! Mõnikord võidavad mu madalad tungid kohutava jõuga. Kui madalale olen langenud! Kired laiutavad end mu südames ikka enam ja enam. Kas siis keegi ei tule, et mind aidata? Enne kahekümnendat eluaastat ei abielluta. Ja kas mind üldse keegi tahab? Ah, kui mu vanemad veel elaksid!

3. juuni.

Meile on tulnud uus valitseja. Ta on noor ja ilus, kuid oma meheks ma teda küll ei tahaks. Sõbrana olgu ta tervitatud.

10. juunil.

Uus valitseja teeb mulle meelitusi. See on väike vaheldus. Arvan, see ei tee ka halba. Aga siiski — ei!

14. juunil.

Ta laenab mulle raamatuid, mida ma aga lugeda ei taha. Nad ärritavad mind üleliia.

30. augustil.

Vaat' nüüd, kus ilusad põhimõtted! Mis olen ma kurja teinud, et pean olema nii õnnetu?! Isegi oma heale onule ei või ma enam silma vaadata! Ja kõige oma valuga võin mattuda ainult siia, väikesesse raamatusse! — Valitseja — olin liig sõbralik ta vastu. Ta mõistis hea arvestajana mu nõrku silmapilke enda kasuks tarvitada... vilets närukael! Ta meelitavad jutud süütasid minus kire ja tegid abituks, hävitades viimase jälje mu heast kasvatuses. Ja siis — suplemisel — oh, kui palju vihapisaraid olen seepärast valanud juba. Kui oma nõrkusest ärkasin, põrutasin talle peale, nii et ta kahvatas ehmatuses! — Tunnen tülgastust enda vastu sest ajast ja olen vandunud, et see jääb mu languse viimaseks päevaks. Jõuan oma vanet pidada!

9. septembril.

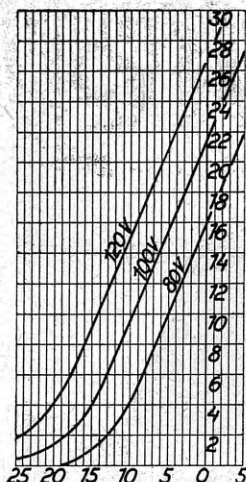
Valitseja lipitseb jälle mu ümber ja puistab mind üle väikeste meelitustega. Ma ei saa teda alati minema kihutada. Võiksin ta tappa noil silmapilkudel.

11. oktoobril.

Imestan, et valitseja pole teinud mingusugust ettepanekut abielu mõttes. Hirm ei ole see igatahes mitte, mis teda tagasi hoiab. See pole mees, kes hirmu tunneb. Kas on tema kirk ka vaikinud, nagu minu oma, mis muutunud jälestuseks? Või kardab ta vast meie vahekorda mõni aeg saladuses hoida, et siis kosida mind ja — meie ilusat mõisat? (Järgneb)

Vastutav toimetaja ja väljaandja Karl Kesa

Modell 1928

TRIOTRON ZD 4

Supervaljuhäädaja lamp

6 paralleelset hõõgniiti

Kõrvalhelideta

Antimikrofooniline

Odav

Igalpool saadaval

Küttepinge 4 volti Küttevool 0,15 amp. Küllastusvool 60 m/A
Tõus 1500 micromho Anoodmõju 20% Sisetakistus 3000 oomi
Anoodpinge 80–120 v.

MIS BERLIINI
RAADIONÄITUS

1927

uut tõi!

Lisa Ehrenfeldi kataloogile
nr. 4 saadetakse 45 marga
postmarkide vastu

F. EHRENFELD

Frankfurt a. M. 809

RAADIOTARBED

iseehitamiseks, kristallid, lambid, pea-
kuulajad, valjuhäädajad, akkumulaatorid
ja värsked anoodpatareid

Suur valik **detektor-** ja lampaparaate
LOEWE kohaliku jaama ja kaugemaa-
vastuvõtjad

MERCADO Tallinn, Müürivahe 16
telefon 31-06

Austusega omanik **R. KRIK**

Uudis!

Uudis!

**Raadioaparaatide
plated**

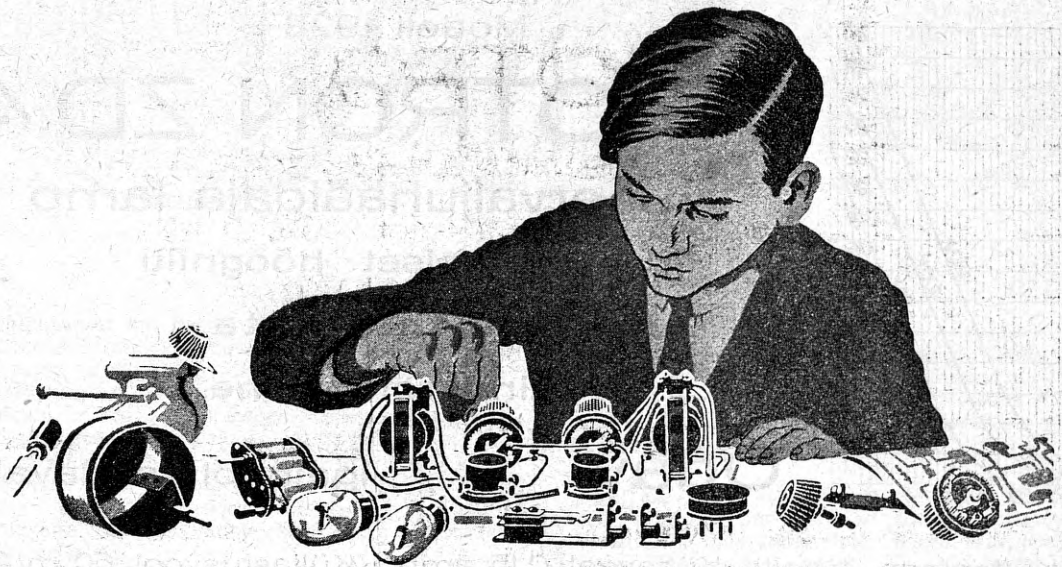
odavaim ja parem kõigist seni
müügilolevaist

Odavad poolid. Telefonken ja Triotron
lambid suures valikus

P. DETTLOFF

Tallinn

Pikk 33

UUDIS!

UUDIS!

Kolmelambiline vastuvõtteaparaat

Neljalambiline vastuvõtteaparaat

«MELODIC 3» «MELODIC 4»

ühes lampidega hind ainult **Mk. 4.000.—**

ühes lampidega hind **Mk. 5.500.—**

Täiendav komplekt eelpoolnimetatud aparaatide juurde:

peakuulaja,

poolid,

akkumulaator,

anoodpatari

ja antenn,

koõuhind Mk. 3575.—

Aparaadile antakse kaasa Philips lambid, soovikorral muu firma omad.

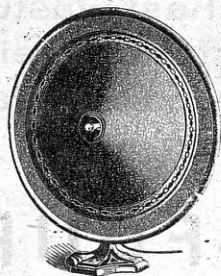
Proovimisel võttis «Melodic 3» vastu valjuhääldajas 15 välismaa saatejaama.

KARL LEMBERG

TALLINN

VIRU 3

Imeodav, kõlarikas ja nägus on

Ideal Blue-Spot 44

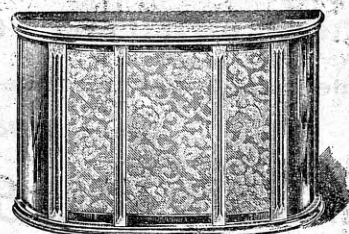
valjuhääldaja

Hind 2.200.—

Valjuhääldaja — tehnika viimane sõna:

Blue-Spot 77

Kui kuulete, siis imestate

„Omniophone“

ideaalne taskuvaljuhääldaja

Ideaal-tehaste ainuesitaja Eestis

A/S Tormolen & Ko

Harju 37

TALLINN

Kõnetr. 15-02

Osakond: Narvas, Joala 18

Esitajad: „Teaater & Muusika“ — Tartu, Rüütli 8

„Raadiosport“ — Rakvere, Tallinna 20

M. Tamverk — Haapsalu, Karja 5

PE B 27,34
4 648

Kui Teie soovite tõesti tugevat ja puhast vastuvõttu, siis kasutate meie uuemat, paremat neljalambilist inglise

HEKAPHON HARTLEY-FOUR

selektiivset vastuvõtjat

ühes parima valjuhääldajaga **BI-CONE**

Peale selle laos saadaval igal ajal kõige paremad inglise radioaparaadid ja -osad

Ilmus trükisil meie uus täiendatud hinnakiri

Tehn. büroo **„Standard Electric“** postkontori kõrval

Vene tän. 11-a Tel. 27-90

Tähelepanu!

Rootsist kohale jõudnud

Eriteadlased ja amatöörid, nõudke raadioäridest ainult **ISOLIIT** raadioosi ja isolatsioonplaate

on parim isolatsioon raadioaparaatidele ilmas!

Peaesitaja: Tehniline kontor ja ladu

HUGO LOHMANN

Tallinn

Telefon 24-88

Pikk 36

Ületab elektriliselt ja mehaaniliselt kõik teised tuntud isolatsioonained